



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# EGEBÆKKEN



MEDLEMSBLAD FOR

HISTORISK FORENING  
FOR  
ESPERGÆRDE OG OMEGN

NR 23

DECEMBER

1997

## 40 års jubilæum



*En situation fra omkring 1970, da foreningens foredrag og møder endnu foregik i museets lokaler på Espergærde Skole. De tre stående herrer er f.v. N.P. Hansen, Arne Meyling og den pågældende aftenens foredragsholder, T. Topsøe-Jensen.*

*LES MERE SIDE 3.*

---



---

# EGEBÆKKEN

## REDAKTION AF DETTE NUMMER:

**Kjeld Damgaard** (ansvh.), Rugmarken 27, 3060 Espergærde, tlf 49 13 52 97

**Ida Schmidt**, Stubvænget 13, 3060 Espergærde, tlf 49 13 48 48

**Helge Rasmussen**, Mordrupvej 57, 3060 Espergærde, tlf 49 13 27 64

## TRYK:

**Kopi og Print**, Kongevejen 3 D, 3000 Helsingør, tlf 49 21 60 11

---



---

## Ved foreningens 40 års jubilæum

*HD-* Allerede da foreningen blev startet i 1958, var det tydeligt, at den gamle Tikøb kommune var under en kraftig forvandling. Tikøbs centrale rolle som "hovedstad" var forbi med kommunekontorets flytning til Espergærde, men kommunen var og er jo stadig meget varieret med landsbyer, skove, fiskersamlund o.s.v. Da Tikøb kommune i 1970 blev lagt sammen med Helsingør Købstad, blev den historiske udvikling i Tikøb-området mere usynlig, men derved blev vores forenings opgaver større.

Det er vigtigt at fortiden ikke bliver glemt, og herom afholder foreningen for eksempel også mange lysbilledforedrag. Desuden skriver egnhistorisk kyndige artikler til bl.a. nærværende medlemsblad. Ofte i øvrigt i samarbejde med Flynderupgaard Museet, som jo er en fortsættelse af Arne Meylings samlinger, som foreningen jo oprindeligt blev oprettet for at støtte.

Men foruden lokalhistorien, dyrker foreningen også historie i bred forstand, ligesom vi i tidens løb har samarbejdet med andre foreninger om specielle arrangementer.

I anledning af foreningens "lille jubilæum", vil bestyrelsen gerne takke vore stabile medlemmer, der trofast følger med i foreningens arrangementer, og som derved er med til at gøre foreningen levende. Endvidere er det bestyrelsens håb, at foreningen fortsat må spille en rolle i lokalområdet, og at medlemmerne vil hæge om det historiske museum på Flynderupgaard.

Skulle vi yderligere fremsætte et ønske for foreningen, må det være, at der vil komme et samarbejde i stand mellem områdets forskellige lokalhistoriske foreninger med henblik på at afholde fællesarrangementer.

# Historisk Forening fylder 40 år

af Christian Sørensen

Stifteren var den nu afdøde lærer ved Espergærde Skole, kommunearkivar Arne Meyling. Han kom til skolen i 1936 med naturhistorie som hovedfag, men det blev egnshistorien, der optog ham resten af livet. Tikøb Kommune, som den hed indtil 1970, var et meget gammelt område, rigt på lokalhistorie. Gennem sin fortælleevne levendegjorde han fortidens historie, men for at gøre forståelsen endnu bedre, skulle børnene i kontakt med de gamle ting.

Han havde en lille privat mineral-samling, som han flittigt brugte i undervisningen. Den blev bl.a. begyndelsen til hans historiske samling. Nationalmuseet blev interesseret i Arne Meylings idé med tingenes brug i skolen. De sendte nogle redskaber og andet til lån for Espergærde Skole.

Arne Meyling lavede også klassebesøg på de gamle gårde i Tibberup og Mørdrup. Her kunne eleverne opleve historien direkte på stedet.

Denne nye form for pædagogisk undervisning, satte noget i gang hos



*Egnsmuseets grundlægger og Historisk Forenings formand gennem 16 år. Kommuneantikvar Arne Meyling (1903-1983).*

børnene og deres forældre. Nu kom der jævnligt gaver til skolen i form af historiske ting til brug i timerne.

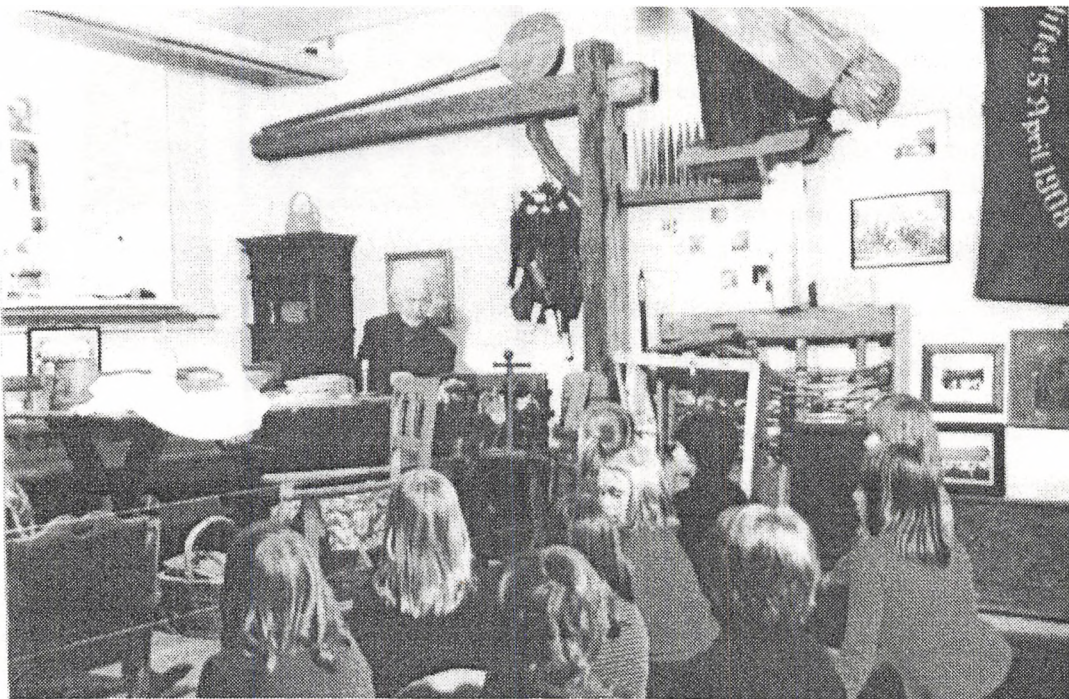
I 1944 var det blevet til en ret stor historisk samling, som fyldte det ene kælderrum efter det andet. Her indrettede Arne Meyling et enestående egnsmuseum, grupperet i et historisk mønster, der på trods af meget trange pladsforhold, gav eleverne en oplevelse ved at være i nærkontakt med de gamle ting.

Via skolekommissionen tilbød Arne Meyling Tikøb Kommune den egnhistoriske samling som ejer og økonomisk garant. Sognerådet modtog med tak samlingen den 24. april 1944. Man forventede herefter at samlingen skulle indgå i historieundervisningen ved de kommunale skoler. Det betød, at samlingen skulle være egnsmuseum for hele Tikøb Kommune. Arne Meyling tog nu en gammel idé op med udlan til skolerne af museumsting til brug i undervisningen.

Efter krigen 1945, blev der årligt rundsendt fire til fem "vandre-kasser" til kommunens syv skoler med historisk indhold og mapper med forklarende tekster om den pædagogiske brug af tingene i undervisningen.

### Egnshistoriske skrifter

Arne Meyling udsendte periodisk nogle orienterende skrifter, "Klokken" og "Eggen". Det var: Nyt til skolerne og: Nyt fra Tikøb-området. Begge blade indholdt lokalhistorisk stof og blev



*En undervisningssituation fra Arne Meylings historietimer på Espergærde Skole. Billedet må være taget i 70'erne hvor Arne Meylings almindelige lærergerning dog var ophørt.*

uddelt til samtlige lærere ved kommunens skoler.

For at delagtiggøre en større kreds i befolkningen i det lokalhistoriske arbejde, udsendte den Historiske Samling en publikation "SAGA" under redaktion af Arne Meyling. Kommunen finansierede bladet efter indstilling af det Kulturelle Udvalg.

SAGA udkom periodisk, og blev udsendt gratis til kommunens skoler, biblioteker, museer, historiske foreninger og pædagogiske institutter. I 1973 blev der lavet et særtryk af SAGA på engelsk til samtlige nationalmuseer i verden. Bekostet af Ministeriet for Kulturelle Anliggender og Undervisningsministeriet.

Særtrykket indeholdt en lang række instruktive fotografier af undervisning med museumsting med tekst og billedorganisation af Arne Meyling.

I hele hans skribentvirksomhed nød han stor hjælp af sin datter, billedhugger Ritta Vognsen Jensen, der med sine kunstneriske evner, kunne illustrere sin faders historiske artikler med de nødvendige tegninger.

### **Historisk Forening dannes**

På et møde på Espergærde Skole den 23. januar 1958, fortalte Arne Meyling om Egnsmuseumet og dets historie. Det blev her besluttet at oprette en støtteforening kaldet:

**"Historisk Forening for Tikøb Kommune og Omegn"**. Til at arbejde videre med sagen, nedsatte man et arbejdsudvalg bestående af: keramikeren Hjalmar Nielsen, billedhuggeren Carmen Cervera, inspektør ved Nationalmuseet Svend Jespersen, Direktør Gunnar Bratvold samt Leif Hintze Hansen.

Udvalget sluttede sit arbejde, og der blev indkaldt til møde og stiftende generalforsamling den 19. marts 1958 på "Kystens Perle" i Snekkersten. Der var et stort fremmøde med over 250 deltagere, hvoraf ca 75 indmeldte sig i støtteforeningen samme aften. Foreningens formål var og er fortsat at udbrede kendskabet til egnens fortid med mottoet: "Egn og Verden".

Bestyrelsen blev valgt med Hjalmar Nielsen som formand, sekretær blev Carmen Cervera og den øvrige bestyrelse kom til at bestå af Svend Jespersen, Gunnar Bratvold, Leif Hintze Hansen, Gorm Schleiss og Børge Jacobsen. Suppleanterne blev Per Christiansen, Poul Nørby, Lorentzen og fru Jørgensen. Revisorer blev grosserer Olsen og ingeniør Lund.

Da Hjalmar Nielsen døde i 1961, overtog Arne Meyling formandsposten, og i hele hans formandstid havde han meget stor hjælp og støtte af sin kone Dagny, der virkede som kasserer.

Støtteforeningen fremmede interessen for egnehistorien med sommerbesøg



*Datoen er den 15. januar 1986. Historisk Forenings medlemmer er forsamlet på Espergærde Bibliotek til en aften med emnet: "Hvad er det" - naturligvis under ledelse af Piet van Deurs.*

på slotte, gårde, ruiner og andre historiske steder. I vinterperioden arrangeres en række underholdninger med film, foredrag og andet. Hele denne form for folkelig oplysning om vores egnshistorie, er blevet arrangeret gennem alle årene, og fortsætter stadig ved 40-års jubilæet.

#### **Egnsmuseet statsanerkendes**

Arne Meylings forsøgsarbejde med et skolemuseum vakte interesse langt ud

over landets grænser. Mange pædagogiske ledere fra ind- og udland besøgte skolen i Espergærde. Efter et besøg af rigsantikvar, professor P.V. Glob, blev skolen i 1965 statsanerkendt under benævnelsen **"Sognemuseum med pædagogisk hovedformål"**.

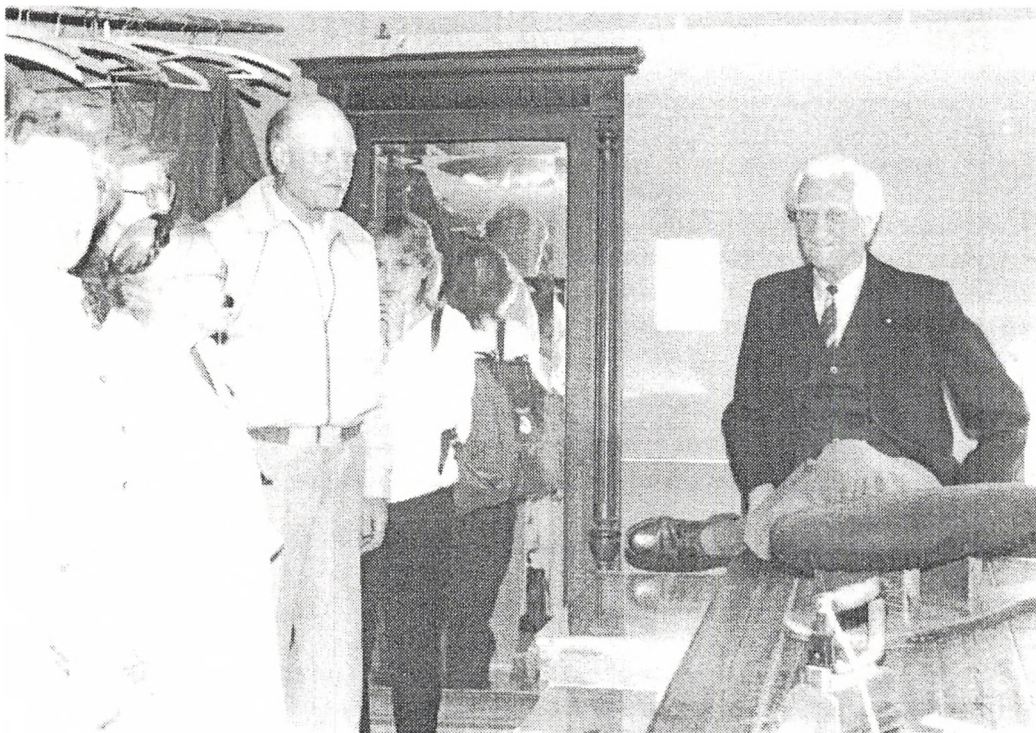
Museet udviklede sig gradvis til et forskningscenter for med borneundervisning

museumsgenstande, samtidig med museets øvrige historiske virksomhed. Tikøb Sogneråd ønskede at påskønne overlærer Arne Meyling med "Den historiske Samling for Tikøb Kommune", hvorfor de den 26. marts 1968 udnævnte ham til "Kommuneantikvar".

Lærernes Fællesråd ønskede overfor de kommunale myndigheder at påskønne Arne Meylings store arbejde med den

historiske samling og værdien af vandreundstillingerne, som gjorde, at alle kommunens skoler fik nytte af samlingen i Espergærde. Deres ønske var også, at andre skolars klassebesøg på museet måtte blive udbygget.

Museets ønsker om mere plads i kælderens under Espergærde skole blev gennemført, således at museet nu fik tre store udstillingsrum, to studierum og et kontor. På det økonomiske



*Historisk Forening på besøg på Flynderupgaard Museet i maj 1987. På bordet sidder den tidligere skræddermester Jens Skov, fra Tikøb. Billedet blev taget i anledning af, at skrædderværkstedet på Flynderupgaard blev indviet.*



område gik det også nogenlunde foruden de offentlige midler, fik museet også tilskud fra pengeinstitutter og private fonds.

En anden og meget vigtig del af museets samling, er de mange diasoptagelser. Hele Sydkyst-området var i en rivende udvikling efter 1945, gårde blev nedlagt og store grønne arealer blev tilbygget. For at bevare synet af det bestående, var Arne Meyling en

meget ivrig fotograf, der forevige de veje, stier, huse og meget andet til glæde for eftertiden. I et større perspektiv tog udviklingen også fart. I 1970 blev Tikøb og Helsingør Kommuner sammenlagt. Men Egnsmuseet på skolen fortsatte som hidtil med Arne Meyling som leder. Han blev pensioneret i 1973, men fortsatte ved museet til 1978, hvor det store opbrud kom.

#### **EKSEMPLER PÅ ARTIKLER I FORENINGENS MEDLEMSBLAD:**

- "Tibberup Skole 1751-1796"** af Kirsten Johansen i nr 5, juli 1988
- "Orlogsfregatten Snekkersten i Tikøb Kirke"** af Christian Sørensen i nr 6, dec. 1988.
- "Majorens Datter fra Danmark - om et røveri i Nyrup Hegn"** af Christian Sørensen i nr 10, dec. 1990.
- "En Tur langs Kysten, Hornbæk-Snekkersten"** af Poul Korse, i nr 11, sept. 1991.
- "Lidt om sygeplejen i Tikjøb Sogn"**, af Poul Korse i nr 12, jan. 1992.
- "Historien om fars (lærer Pedersen i Snekkersten) sølvur"**, af S. og T. Pedersen, i nr. 14, 1993.
- "Inger ved Slottet, en skildring fra 70'erne"** af Christian Hansen, i nr 15, aug. 1993.
- "En protestadresse fra 1883 - om skoleforhold på sydkysten"**, af Kjeld Damgaard, i nr 16, juni 1994.
- "Den tidligere Toiletbygning fra Rådhuspladsen"**, af Rolf Gilberg, i nr 17, dec. 1994.
- "Gurre Skoles 1821-1939"**, af Kjeld Damgaard, i nr 18, juni 1995.
- "Marianelund Kros historie"**, af Kjeld Damgaard, i nr 19, dec. 1995
- "Om Hovgaarden i Tibberup"**, af Kjeld Damgaard, i nr 20, juni 1996
- "Marie Grubbe i Nyrup - en fattig adelsdame"**, af Kjeld Damgaard i nr 21, dec. 1996.
- "Interview med fhv. polititjænt m.m., Søren Larsen"**, af Else Elbæk i nr 22, juni 1997.



*Udflugt til Nivaagaard Teglværks Ringovn. Tidspunktet er maj 1997.*

### **Købet af Flynderupgaard**

For at afhjælpe den efterhånden store pladsmangel i kælderen, købte Helsingør Kommune Flynderupgaard mellem Espergærde og Snekkersten. Her lod man hovedbygningen indrette til egnsmuseum for den gamle Tikøb Kommune. Fra trange kælderrum på skolen, blev hele den historiske samling i 1978 flyttet til Flynderupgaard. Her kunne samlingen opstilles i større, lyse lokaler, men

efter helt andre principper og måder end hidtil.

Museet på Flynderupgaard blev en afdeling af Helsingør Kommunes øvrige museer, og mistede samtidig sin status som statsanerkendt selvstændigt museum. Museerne styres og ledes af en museumschef og til Flynderupgaard er nu knyttet en museumsinspektør, Anne Majken Snerup Rud. Det pædagogiske arbejde

mellem skole og museum, varetages nu af en anden museumsinspektør.

Den sidste publikation med navnet SAGA udkom i 1976 - dengang under redaktion af Arne Meyling. Men 10 år senere genoptog den daværende bestyrelse i Historisk Forening udgivelsen af et blad. Denne gang var det dog mere et medlemsblad, som udkom to gange om året. Det blev kaldt "**Egebækken**", og indholdet var

og er fortsat lokalhistoriske artikler, meddelelser fra bestyrelsen, lidt museums-nyt, samt andet af historisk interesse.

For den, der interesserer sig for den gamle Tikøb Kommunes historie, er Helsingør Kommunes museer absolut et besøg værd og i særdeleshed Flynderupgaard-samlingen.



**Foreningens nuværende bestyrelse, fra venstre:  
Kimi Pøde Pedersen, Ida Schmidt, Holger Dahl,  
Elsel Elbæk, Helge Rasmussen**

**Historisk Forening i de senere år**  
Medlemstallet har varieret noget igennem årene, men i de senere år har ikke mindst en mere udadvendt linie med et større medlemsblad og mere reklame for foreningen i almindelighed, betydet en medlemstilgang, således at foreningen nu har ca 150 medlemmer.

Foreningen havde siden kommunesammelingen heddet "Historisk Forening for Tikøb og Omegn", men efter flere års debat, blev det i 1993 besluttet at ændre navnet til **"Historisk Forening for Espergærde og Omegn"**. Navnet Tikøb dækkede egentlig hele det historiske område, som foreningen var baseret på - nemlig hele den gamle Tikøb Kommune, men efterhånden var medlemmerne koncentreret på Sydvestkysten - og desuden var der oprettet andre historiske foreninger i de øvrige dele af Tikøb kommune.

**BLANDT DE ALLERFØRSTE  
INDSAMLEDE MUSEUMSTING KAN  
NÆVNES:**

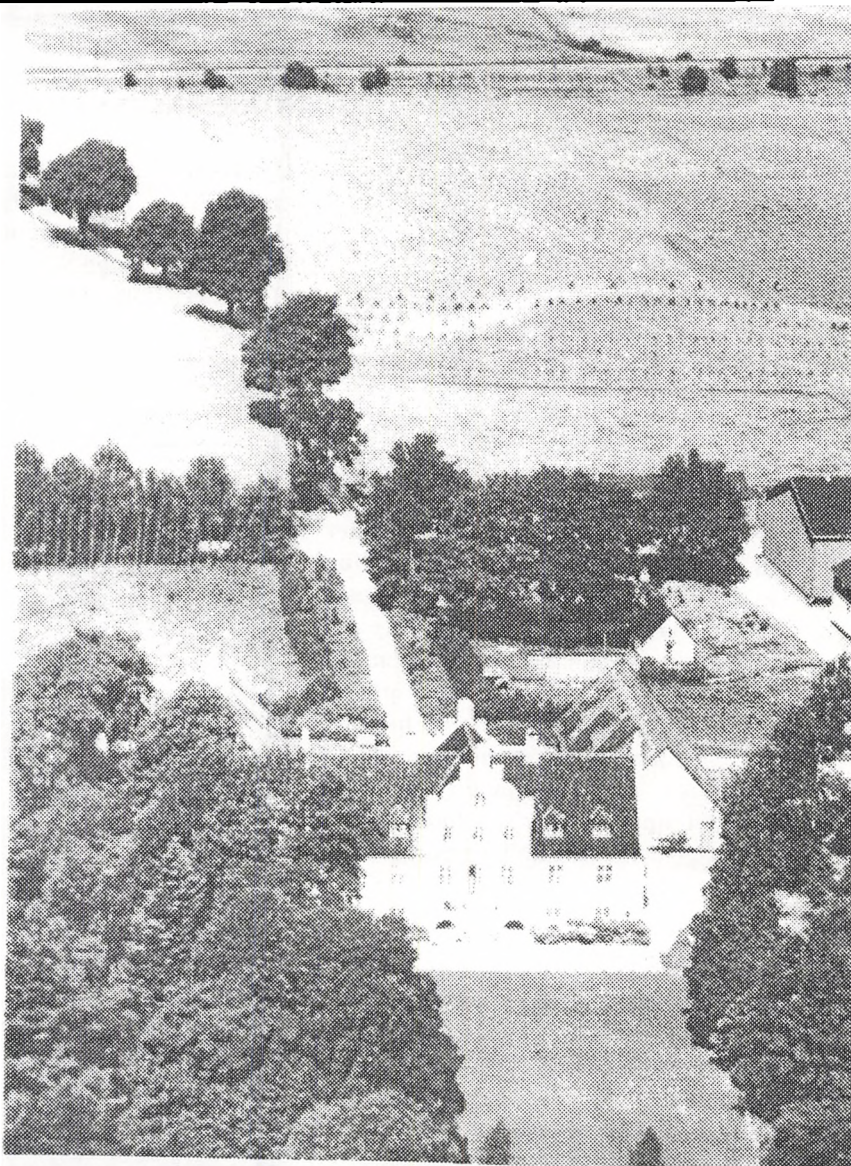
Mus.nr. 32: Et Bronze-sværd  
Mus.nr. 38: Økser og Karter  
Mus.nr. 63: Brændevinsmål i kobber  
Mus.nr. 77-78: Vildsvinespydspids.

**FORENINGENS FORMÆND:**

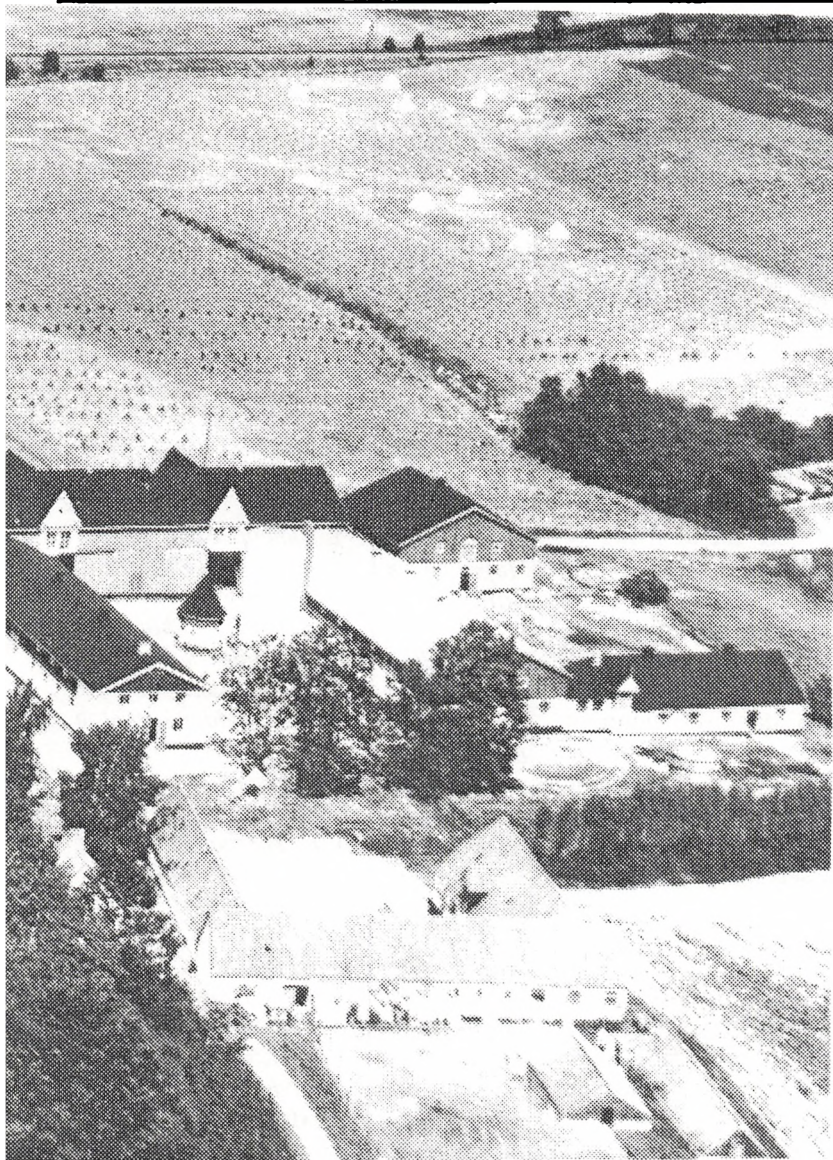
1958-61	Hjalmar Nielsen
1961-77	Arne Meyling
1977-82	Børge Jacobsen
1982-90	Inge Schiellerup
1990-91	Poul Eilersen
1991-93	Kirsten Borneland
1993-95	Grethe Surland Olsen
1995-	Holger Dahl



*Deltagerne på den såkaldte Molletur i august 1994. Deltagerne er fotograferet ved Pibe Vindmølle.*



*Flynderupgaard fotograferet i 1930'erne. Gården rummer søn Kommune. Denne samling findes i hovedbygningen. I en side for tiden under indretning til bl.a. spisehus, frilandskulturcen*



*ekendt nu den historiske samling for den gamle Tikøb  
nge er Fiskerisamlingen indrettet, og de øvrige bygninger er  
; lager m.v.*

# Skadedyret Gråspurven !

af Kjeld Damgaard

I vore dage vil næppe ret mange anse den uanseelige gråspurv for et skadedyr, men vi skal kun 70-80 år tilbage i tiden, for at finde et andet syn på den sag.

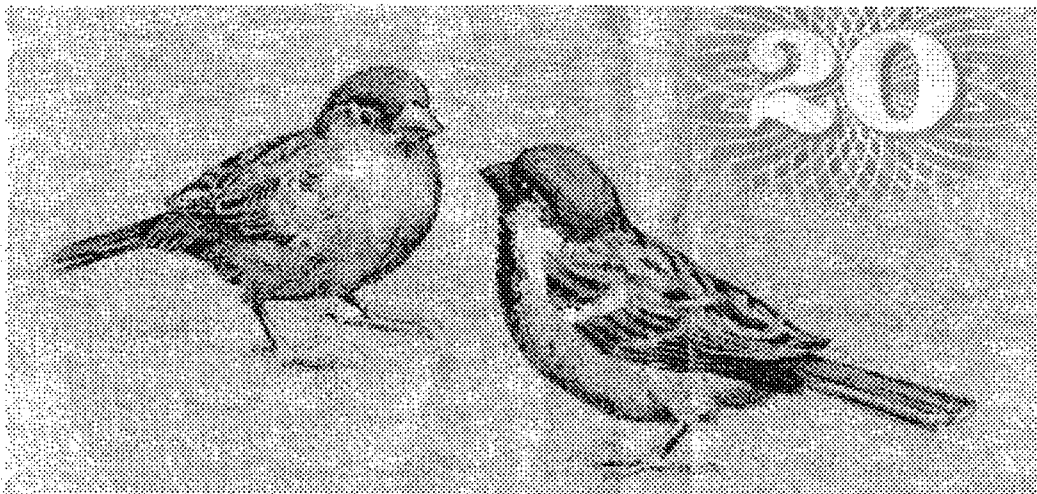
Gråspurven, hvis latinske navn er *Passer Domesticus*, er en af de mest udbredte fuglearter på jorden, og i Danmark har den da også igennem flere århundreder været en af de talrigste arter. Den bygger sin rede under tage, i hule træer, i stærekasser samt i træer og buske, hvilket betyder, at den har tilpasset sig et liv mange steder - specielt i og i nærheden af beboede områder.

## Haveejernes og landbrugets fjende

Rollen som skadedyr blev særlig tildelt denne fugl i starten af dette århundrede. Se blot hvad et leksikon fra 1919 skriver:

*Graaspurve lever væsentligst af Planteføde, og mangfoldige er de Klager, der fra Landmanden og Havedyrkeren lyder over den. Om*

*Vinteren og i det tidlige Foraar tager den Knopper af Frugtbuske og Frugttræer; i Urtehaven og i Marken piler den den udsaaede Sæd, Ærter, Majs og andet Fro op; de smaa Kimplanter rykker den op eller river over, efterhaanden som de kommer frem, eller hakker lidt senere af Bladene, saa f. Eks. Kaaalroer, Turnips, Kaaal, Rodbeder og Gulerodder kan staa med næsten bare Ribber. Senere raserer den Frugtbuskene for Bær, grønne saavel som modne, og plyndrer Jordbærbedene. I Froroemarker og Kornmarker, særligt de tidligst modne, f. Eks. Vinterbyg, og værst i mindre Parceller, slaar Graaspurven sig ned i Hundredvis og odelægger helt eller delvis Afgroderne. Havremarkerne lider ofte meget ved deres Besøg; de klemmer Avner og Kærner sammen, saaledes at det meledede Indhold presses ud og sidder i større eller mindre Mængde paa Ydersiden af Kernen og paa Indersiden af Avnerne, paa hvilke man ser Mærker efter deres Næb. Hen imod Modningstiden klemmes en*



*I 1970'erne blev gråspurven så populær, trods det faktum, at den stadig kunne finde på at odelægge stråtage og æde frø fra haverne og marken, at den blev brugt som motiv på de nye 20-krone sedler i perioden 1979-90.*

*Mængde Kerner ud af Avnerne og falder til Jorden, saa at Graaspurven paa det Tidspunkt gor mere Skade ved det, de spilder, end ved det, de æder. Om Efteraaret rykker de ofte, særlig i smaa Parceller, de spæde Viintersædplanter op.*

Se, det var jo noget af en svadal Efter dette skulle man næsten ikke tro, at der overhovedet kunne dyrkes noget. Retfærdigvis skal det dog nævnes, at samme leksikon også har et par positive træk ved gråspurven:

*Den tager dog ogsaa en Mængde Insekter: Bladlus, Skjoldlus og en*

*Mængde Larver paa Træer og Buske og desuden piller den ofte Viklerlarver ud af Knopper.*

#### **Gråspurve-bekæmpelsen**

Sådan et skadedyr skulle naturligvis bekæmpes, og leksikonet forsøger da også med et par råd:

*Den yugler 2-3 Gauge i Sommerenes Lob og formerer sig altsaa meget stærkt. Noget virkningsfuldt Bekæmpelsesmiddel mod den kendes ikke. Bedst er det at nedrive Rederne, hvor der bygges alt for mange af dem. Skal dette imidlertid virke ordentligt, maa et saadant Arbejde tages op i*



# Grundejerforeningen

for en Del af Tikøb Sogn

(Espergærde, Skotterup, Snekkersten m. v.)

Telefon: Espergærde 60.

*Espergærde, d. 27de Octbr. 1919*

Til Sogneraadet.

Tikøb.

Man henstiller til Sogneraadet at optage Spørgsmaalet om Graaspurvens Bekæmpelse til Drøftelse.

Graaspurven gør vitterlig enorm stor Skade her i Kommunen saavel paa Landbruget som i Haverne.

Med Højagtelse

Grundejerforeningen  
for en Del af Tikøb Sogn.  
(Espergærde, Skotterup  
Snekkersten m. v.)

*G. A. Hagemann*

*Her er G. A. Hagemanns skrivelse fra oktober 1919 til Sognerådet.*

*Fællesskab, f. Eks. af en Bys eller Egn  
Beboere. I England fanger man  
Ungerne i Fælder, der er indrettet efter  
samme Princip som de Rotte- og  
Musefælder, hvori disse Dyr fanges  
levende.*

## Den lokale indsats

Gråspurven var naturligvis også kendt på vor egn, og her var den tilsyneladende også en plage. I alle fald skrev den daværende formand for Grundejerforeningen for en Del af Tikøb Sogn (nu kendt under navnet:

*Borger- og Grundejerforeningen for Espergærde og Snekkersten m.v.*, G.A. Hagemann (jo, det var godsejeren på Søbækgaard og Borupgaard), til Tikøb Sogneraad og bad på foreningens vegne om at tage spørgsmålet om gråspurvenes bekæmpelse op.

Nogle år senere - i september 1924 - skrev "De samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift" til samtlige sogneråd i Sjællands Stift. Heri beskrives de skader som gråspurvene forårsager i haver og i landbruget, og fortsætter:

*Spurveplagen synes i de senere Aar at tiltage stærkt, hvorfor man indenfor Landbrugsorganisationerne i den senere Tid har drøftet, hvorledes man bedst skulde bekæmpe Spurvene. Da Spurvene i meget udpræget Grad er Stedfugle, er man indenfor Landbrugsorganisationernes Ledelse enige om, at de bedst kan udnyttes eller udtyndes paa Foranledning af Sogneraadene. ... Spurvene bekæmpes sikkert lettest ved systematisk Nedrivning af Spurveederne samt ved at dræbe Spurvene sidst paa Vinteren, paa hvilket Tidspunkt der er færrest Spurve og mindst til dem at æde. I de Kommuner i andre Egne, hvor Sogneraadene allerede har udsat en lille Betaling for hver dræbt Spurv eller hvert Spurveæg, er det lykkedes at udtynde Spurvebestanden betydeligt, saa Spurvekadene er bleven begrænset til et Minimum.*

### **Tikøb Sogneraad sætter sagen på dagsordenen**

Denne henvendelse ser ud til at have været virkningsfuld. I alle fald behandlede Tikøb Sogneraad spørgsmålet på sit møde den 13. november samme år, og vedtog der, at der i tiden indtil 1. april 1925 skulle betales et beløb af 5 øre pr. indleveret dræbt gråspurve.

Nu skulle man jo have nogen til at indsamle gråspurvene, og derfor blev der udpeget to gårdejere i kommunen, som fik det borgerlige ombud at være hjemme hver onsdag mellem kl 9 og 15 for dér at modtage de dræbte gråspurve. Og ikke nok med det de fik tillige pålagt at udbetale pengene - af egen lomme ! De kunne dog efterfølgende få pengene udbetalt på Tikøb Kommunekontor.

De to gårdejere, der hver fik 25 kr i løn for hele perioden, var gaardejer Carl Petersen i Horneby og gaardejer Christian Hansen, Ørnholm.

### **Gråspurvene overlevede**

Hvor mange døde gråspurve de to gårdejere måtte betale for, har det ikke været muligt at finde frem til. Men et er givet: Gråspurvene blev ikke udryddet.

I 1962 beskrives fuglen f. eks. som landets mest almindelige fugl i byerne. Den beskrives dog til at variere meget i antal, således at der hvor der det ene

år har været i tusindvis, kan der det næste år være næsten spurvetomt.

I slutningen af 1970'erne halveredes bestanden dog - uden at der kan gives nogen entydig forklaring herpå. Måske bl.a. fordi mange huse nu blev vanskeligere at bygge reder i. Men nu var den blevet så populær, at den fandt vej til en af vore pengesedler !

#### Kilder:

- Th. Madsen-Mygdal (red.): "*Landbrugets Ordbog*", København 1919.
- B. Ostergaard Pedersen: "*Zoologi Leksikon*", u.å.
- Hans Hvass: "*Fugle i Farver*", København 1962
- Borger- og Grundejerforeningens Arkiv.
- Tikøb Kommunes Arkiv (Landsarkivet for Sjælland)

## NYT FRA FLYNDERUPGAARD MUSEET:

# Bordets Glæder

I tiden fra den 15. november til den 1. marts 1998, byder Flynderupgaard Museet velkommen til en udstilling med titlen "Bordets Glæder".

Det er en udstilling, som fortæller om madens kulturhistorie, om måltider og genstande, der knytter sig hertil. Desuden er en række malerier af Bodil Kaalund udstillet. Disse har motiver fra bordets og køkkenets verden.

Husk, at Historisk Forenings medlemmer har gratis adgang til Flynderupgaard Museet. Det anbefales dog at have kvittering herpå med til forevisning ved indgangen.

Flynderupgaard Museet har åbent alle ugens dage fra kl 12 til 16.

## Indmeldelse i foreningen

- kan ske ved henvendelse til foreningens kasserer, FINI PODE PEDERSEN, STOKHOLMSVEJ 83, 3060 ESPERGÆRDE, TLF 49 13 26 10 - eller ved indbetaling af årskontingentet på 50,- kr pr person på foreningens girokonto 604-3151, med angivelse af ovenstående adresse. Husk afsender.

---

# Årets julegave !

**Historisk Forening har endnu et restoplag af  
årets store salgssucces:**

***"Kystbanen og dens omgivelser"***

**KUN 30,- KR**

**Glæd et familiemedlem eller en god ven med  
denne lille bog, der beskriver en  
jernbanestrækning, som alle har kørt med !**

**Købes ved henvendelse til et bestyrelsesmedlem.**

---

## **Historisk forenings bestyrelse**

**Formand:** Holger Dahl, Hyacintvej 19,  
3060 Espergærde, tlf 49 13 17 16

**Næstmd.:** Helge Rasmussen, Mørdrupvej  
57, 3060 Espergærde, tlf 49 13 27 64

**Kasserer:** Fini Pøde Pedersen,  
Stokholmsvej 83, 3060 Espergærde, tlf 49  
13 26 10

**Sekretær:** Else Elbæk, Gefionsbakken 5 B,  
3060 Espergærde, tlf 49 13 51 44

**Best.medl.:** Ida Schmidt, Stubvænget 13,  
3060 Espergærde, tlf 49 13 48 48

**1. suppleant:** Per Då, P.W.Tegners Vej 9,  
3070 Snekkersten, tlf 49 22 02 62

**2. suppleant:** Soren Fisker, Strandgade  
91A, 3000 Helsinger, tlf 49 20 18 22

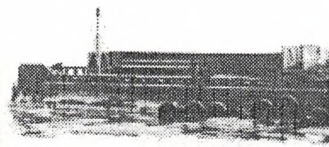
# Får vi en rigtig vinter i år ?

af Christian Sorensen

For i tiden var vintrene meget strengere end nu. De fleste af os ældre mindes end de strenge krigsvintre 1940, 41 og 42. Mange husker vel også vintrene 1917 og 1929, men hvis man sætter sin lid til folkeoverleveringen og til de meddelelser, der nu og da fremkommer i datidens presse, var der

i tidligere tider tale om langt strengere vintre end nu. I 1804 skal kulden have været så hård og frosten så streng, at man kunne køre over Kattegat fra Sverige til Nordjylland.

Om året 1293 er der berettet, at man var i stand til at foretage slædekørsel



*Snekkersten-Helsingborg overfarten er enkelte år blevet berørt af isvintre. Denne situation viser dog Marina i drift i vinteren 1984-85.*

fra Norge til Vendsyssel, og i 1313 var der hyppige slædekørsler langs Tysklands nordkyst og videre op til Lolland-Falsters kyster, ligesom man i året 1332 også kunne færdes over isen fra Lybæk (Lübeck) til København.

I vinteren 1659 kunne den svenske konge, Carl Gustav, i spidsen for sine tropper, som bekendt, passere over

isen på de danske bæltter og sunde fra Frederiksodde til Vordingborg - og endda på forholdsvis kort tid. Svenskongen hoverede da også, idet han lod præge en stor skuemønt med følgende indskrift: "For tapperheden er ingen vej ufarbar". Samme år skal man fra Stockholm have kunnet spadsere tværs over Østersøen.



*Strandvejen i Snekkersten på en dag med en god østenstorm. Øresund er frosset til og sneen flyger ind over Strandvejen, som er i fare for helt at lukke til. Stedet er ud for Strandvejen nr 176, der ses til højre. Gavlen af Snekkersten Bådebyggeri ses til venstre.*

---

# Møder & arrangementer

**16. DECEMBER:**

## Julehygge

**Else Elbæk er toastmaster ved dette års julehyggemøde, hvor der indledes med kidt om juleskikke og lignende.**

Dernæst vil der blive mulighed for at deltagerne kan fortælle små historier med tilknytning til julen. I tilknytning til arrangementet vil der blive serveret gløgg og æbleskiver, som sælges for 20.- kr pr deltager.

TID OG STED: Tirsdag den 16. december 1997, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

**23. JANUAR:**

## 40 års

## jubilæumsfest

**Historisk Forenings 40 års jubilæum fejres på Flynderupgaard. Museumsinspektør Anne Majken Snerup Rud byder på Helsingør Kommunes Museers vegne velkommen til foreningens medlemmer. Efter en rundgang på museet, fortæller Christian Sørensen om vor fælles fortid. Derpå er der**

reception med mundgodt, kaffe m.v.  
TID OG STED: Fredag den 23. januar 1998, kl 16.00-19.30, på Flynderupgaard Museet.

**3. FEBRUAR:**

## Horserød-lejren

**Fængselsbetjent Poul Pedersen fortæller om Horserød-lejren, der netop har rundet de 80 år.**

Poul Pedersen vil fortælle om lejrens historie fra starten, men især lægge vægt på de spændende begivenheder under 2. verdenskrig.

TID OG STED: Tirsdag den 3. februar 1998, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

**10. MARTS:**

## Georg Poulsen

**Fhv. forbundsformand Georg Poulsen, bl.a. kendt fra radio-programmet "Spørg Bare", er aftenens gæst.**

Georg Poulsen fortæller om sin barndom i Helsingør, sin tid på

Helsingør Værft, sit virke som forbundsformand for Metal, og om tiden derefter.

TID OG STED: Tirsdag den 10. marts 1998, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

**7. APRIL:**

## Ole Due

Vort "bysbarn", Ole Due fra Mørdrup, vil denne aften fortælle om sit virke som præsident for EU-domstolen.

Domstolens tidligere præsident, Ole Due, vil fortælle om denne institutions vigtige opgaver, om dens opbygning og om egne erfaringer fra dens arbejde. Det er ekstraordinært, at vi tager samtidshistoriske emner op, men her har vi imidlertid en ganske særlig mulighed for at høre om, hvordan man f.eks. afgør landes forskellige tolkninger af indgåede traktater.

Der gøres opmærksom på, at der ikke vil blive mulighed for politisk debat.

TID OG STED: Tirsdag den 7. april 1998, kl 19.15 på Espergærde Bibliotek.

**23. MAJ:**

## Besøg på Gurrehus

Dette besøg starter med, at deltagerne mødes ved Gurre

Slotsruin, hvor man nyder sin medbragte madkurv. Herefter går deltagerne over til Gurrehus, hvor kommandørkaptajn Stephen McLeod Ditlevsen vil vise rundt. Desuden vil Erling Svane fortælle om glasmosaikvinduerne på Gurrehus.

Deltagerne kan dog vælge først at støde til, når rundvisningen på Gurrehus starter. Efter rundvisningen serveres kaffe.

TID OG STED: Lørdag den 23. maj kl 12.30 ved Gurre Slotsruin - eller:

Lørdag den 23. maj kl 14.00 ved indgangen til Gurrehus.

## Ringovnen på Nivaagaard Teglværk

Da flere medlemmer har spurgt om muligheden for at se Ringovnen på Nivaagaard Teglværk, gøres der opmærksom på, at der er arrangeret to rundvisninger i Ringovnen lørdag den 2. maj 1998, kl hhv. 13.30 og kl 15.00.

Opmærksomheden henledes på, at der ikke er tale om et arrangement fra Historisk Forenings side, men Teglværkets eget tilbud.



# Skal man tro på den ?

*af Kjeld Damgaard*

Vandrehistorier, er benævnelsen på den slags historier, som dukker op med jævne mellemrum forskellige steder i næsten enslydende udgaver. Karakteristisk for den slags historier er, at de næsten altid kan genfindes i andre lande også i lignende udgaver.

At historien derfor aldrig har fundet sted, kan dog ikke afvises - og af og til dukker der da også nye historier op, som må henregnes til denne kategori, selvom de måske ikke er hørt eller fortalt i meget lang tid.

Her er en historie, der unægtelig ligner. Den er fra avisen i 1914:

*Hun havde faaet sin lille Dreng anbragt ude paa Landet i Sommerferien; men først efter, at hun i en hel Uge havde gaaet i den ængsteligste Spænding, modtog den bekymrede Moder omsider følgende Brev:*

*Jeg er ankommet hertil i god Behold, men jeg har glemt at meddele dig det for. Her er forfærdelig morsomt herude. En af mine Legekammerater og jeg sejlede forleden ud i en Baad, men den kæntrade, og saa var der en Mand, som trak mig op, og jeg var saa fyldt med Vand, at jeg var helt fra den i lang Tid. Den anden Dreng skal begraves, naar de finder ham. Hans Moder har været herude, og hun græd hele Tiden. Forleden var der en Hest, der sparkede mig omkuld, og jeg maa have nogle Penge, saa at jeg kan betale Lægen, der har syet Hovedet sammen på mig. Det var gaaet lidt i Stykker. I Aften skal vi have brændt en gammel Ladebygning af - og du kan kan stole paa, det bliver Løjer. Jeg har tabt mit Uhr, og det er jeg meget ked af. Jeg tager nogle Snoge og Skrubtudser og en tam Krage med mig hjem, hvis jeg kan faa dem ned i Kufferten.*

Tja, det er muligt den ikke er sand, men underholdende er den da !

**Historisk Forening ønsker sine medlemmer  
en rigtig glædelig jul samt et godt nytår !**